

మా యా బ జా ర్

“పొదుపు చేయండి - అది మీ కర్తవ్యం” అని పేద
అక్షరాల్లో కొట్టాస్తున్నట్టు చమవుతున్న పత్రికలో కనపడగానే
రంగనాథం ఆలోచనలో పడ్డాడు. ఈ ప్రకటనలో ఎంతో కొంత
న్యాయం వుందనిపించింది. కళ్ళజోడు తీసి లాల్చీ కొనతో
తుడిచి మొహానికి తగిలించుకోబోతూ - సిగరెట్ ముట్టిద్దామనే
ఆలోచన వచ్చి ఆ కళ్ళజోడును అస్తవ్యస్తంగా ముక్కు
మీదకు తోసి, సిగరెట్టు పెడిమలకు తార్చి - అగ్గిపెట్టె తీశాడు.
ఆ అగ్గిపెట్టె లోపలి సొరుగు తలక్రిందుగా వుండటంవలన,
లాగ్గానే పుల్లలు బడి వదిలిన ఆకతాయి పిల్లలా నేలమీదకు
దూకాయి పుల్లలకోసం వంగిన రంగనాథం కళ్ళజోడు ముక్కు
మీంచి జారి భూమిని ముద్దెట్టుకుంది. పుల్ల తేరటం కోసం కళ్ళ
జోడు అద్దం బద్దలు కొట్టుకున్నానుగదా అని రవంత చింత
చోటుచేసుకుంది. రంగనాథం తాపీగా అగ్గిపెట్టెలోకి ఒక పుల్ల
కూడా బీరు పోనివ్వకుండా సర్ది - సిగరెట్ వెలిగించుకుని - తాను
పొదుపు ఉద్యమం తలపెట్టిన ఉత్తర క్షణాన్నే విరిగిన కళ్ళ
జోడు అద్దంవంక దీనంగా చూశాడు. అగ్గిపుల్లకోసం వంగటం

వలన నలభై రూపాయల ఖర్చు తగులుకుందని అనను పీల య్యాడు. సిగరెట్ ముందు కాల్చుకుని ఆ తర్వాత అగ్గిపుల్లల వేస్తు గురించి ఆలోచించి వుంటే కళ్ళజోడు నష్టం జరిగేది కాదు. ఆలోచనల క్రమంలో తప్పు ఉందికాని అగ్గిపెట్టెది ఏవీ తప్పుకాదు అని తోచింది. మరక్షణంలో అగ్గిపెట్టెలో పుల్లల సొరుగును తలక్రిందులా పెట్టి అమ్మిన కంపెనీమీద డామేజీస్ కి కేసు వేయాలన్నంత కోపం వచ్చింది. ఆ కంపెనీ నిర్లక్ష్యం వలన రంగనాథానికి నలభై రూపాయల ఆవదం అంటుకుంది. ఈ విధంగా తలక్రిందులుగా వున్న అగ్గిపెట్టెవలన ఇంకెంత మందికి ఇంకెన్ని అనర్థాలు జరుగుతాయో అని భయంపేసింది.

మళ్ళీ అంతరాత్మ ప్రబోధంలా పొదుపు చేయండి అది మీ కర్తవ్యం అని ఎదురుగా వున్న అద్దంలో రంగనాథం అంతరాత్మ పగిలిన కళ్ళద్దాలతో లాల్చి పంచెతో దర్శనమిచ్చి ప్రబోధించింది. అంతరాత్మకు లాల్చి పంచ కళ్ళజోడు వుంటాయా అనే అనుమానం కలిగి - వెధవ అనుమానాల్లోనే జీవితం వేస్తే యేలాగుందని రంగనాథం విసుక్కున్నాడు. పగిలిన కళ్ళద్దాలతో పత్రిక చదవడం అసంభవం గనుక పత్రిక నేల మీదకు జారవిడిచి మీదికి చూశాడు. పైన చూరున వేళ్ళా దుతూ బూజులు కనిపించాయి. బూజుల్ని దులపడానికి ఉద్యుక్తురాలైన ఒక మహిళ కుచ్చెళ్ళు ఎగ్గటి తలకు పిడప పెట్టుకుని చేతిలో పెద్ద బూజు కర్రతో వచ్చింది. ఈమెను

ఎక్కడో చూసినట్లుండనుకుని “ఎవరు నువ్వ”న్నాడు రంగనాథం.

“కళ్ళు కనవడ్డంలేదా” అని ఆ సుందరి గంయమంది. నిజంగా సుందరే తన భార్య - ఎవరో పనిమనిషనుకుని తొందరపడ్డాడు రంగనాథం. క్షమించు అనబోయి ఆ ముక్క పైకి రాక “ఛీ ఛీ” అన్నాడు. “ఛీ ఛీ” అంటున్నారేవిటి “ఇదోలా” ముందిక్కడనుంచి లేచి అవతలి కెళ్ళండి” అని ఆవిడ శ్రావణ శుక్రవారం దులుపులు బూజుల ఆర్భాటంలో పతిదేవుణ్ణి గసురుకుంది.

రంగనాథం ఇవతలకొచ్చి “కళ్ళజోడు పగిలిందే” అని మూలిగాడు. “సంతోషించాం” అని ఆవిడ నడుం బిగించి అద్దాలూ తలుపులూ కిటికీలూ దులపటం ప్రారంభించింది. అలా ఓ చెంప దులుపుతూనే - బజారు చేసుకురండి. అని ఓ లిస్టిచ్చి చెప్పినవి మళ్ళీ మళ్ళీ చెప్పి చెప్పనివి చెప్పకుండా వదిలేసి బయటకు తోలింది.

రంగనాథానికి ఆ లిస్టు చూడగానే అది ఎవరో దయ్యపు చేతితో రాసినట్టు - అగరొతులు అగరొతులు, అర్లివళ్ళు అర్లివళ్ళు, కొబ్బరికాయలు, కొబ్బరికాయలు అని రాసినవే రెండేసి మార్లు రాసినట్టు కనిపించి “ఇవన్నీ మళ్ళీ మళ్ళీ ఇన్నిసార్లు ఎందుకు రాశావే” అని ఎగింపడ్డాడు.

“సరిగ్గానే రాశా-వల్లీ చూడండి” అంది ఆవిడ బూజు కర్ర కేసి శ్రద్ధగా, తనవైపు అశ్రద్ధగా చూస్తూ—రంగనాథం “సర్లె” ఎందుకో అన్నీ డబుల్ గా కనిపిస్తున్నాయనుకుని సర్దుకున్నాడు. ఇల్లు దాటాక కూడా గేటు, మెట్లు, రోడ్డు అన్నీ వంకరటింకరగాను అడ్డదిడ్డంగానూ, ఎదురవుతున్న మనుషులు రెండు మూడు తలకాయల్తోనూ కనిపించసాగారు.

చెట్లు ముందుకు వాలుతున్నాయి. వచ్చేపోయే కార్లకు ఇటు రెండు అటు రెండు నాల్గేసి చక్రాలున్నాయి. సైకిళ్ళ మీద ముందుకుపోతున్న వాళ్ళు ఒకొక్కరు రెండేసి సైకిళ్ళ మీద ఒకసారే ఫీట్సు చేస్తున్నట్లున్నారు. వీధుల్లో ఇళ్ళు ముందుకు వచ్చి కదులుతున్నాయి. ఒక గేదెకు నాలుగు కొమ్ములు రెండు తోకలు కనిపించాయి. ఇహ రోడ్డు - పల్లంగా వున్నచోట ఎత్తుగాను ఎత్తుగా వున్నచోట పల్లంగానూ ఉంది. తనను పరాభవించడానికి లోకం అంతా వైఖరి మార్చుకున్నట్లునిపించింది రంగనాథానికి.

ఇహ— బజార్లో—

అంతా మాయాబజారే!

రంగనాథానికో రూలుంది. ఏ వని ప్రారంభించాలన్నా విఘ్నేశ్వరునికి మొక్కుకున్నట్లు - బజారులో అడుగు పెట్టగానే మొట్టమొదట కాఫీహోటలుకెళ్ళాలి. అలా కాఫీహోటలు

మొసాం చూడకుండా యకాయకీ ఏ పన్నోనూ జొరబడ్డానికి
 మనసు వప్పదు అంచేత ముందుగా లక్ష్మీవిలాస్ కాఫీ క్లబ్బు
 లోకి దూరాడు. కాఫీహోటలు కిక్కిరిసిపోయింది. అయిపోయిన
 వాళ్ళెవరేనా చేతులు కడుక్కున్నారేమో చూసి వెనక
 చేతులు కట్టుకుని నిలబడదాం అనుకున్నాడు. అతనికి తింటున్న
 మనుషుల్ని చూస్తే అసహ్యం వేసింది. అంతా రెండు చేతుల్లో
 తింటున్నారు. అందులో ఒకతనికి అరచేతికి పదివేళ్ళున్నాయి.
 పదివేళ్ళతో దోసెను చీలుస్తున్నాడు. ఓచోట సర్వరుకుర్రాడు
 కాఫీని హిందుస్థానీ కాఫీని సాగదీసినట్లు సాగదీస్తున్నాడు.
 అంతవరకూ బానేవుంది. కప్పులోంచి గ్లాసులోకి సాగదీసిన
 కాఫీ రెండు నాల్కల్లాగ రెండుగా గండుపిల్లి మీసాల్లా
 దూసుకుని వస్తోంది. అది చూడ్డానికే భయం వేసింది. ప్రతి
 కుర్చీకి అయిదో ఆరో కాళ్ళున్నాయి. ఈ హోటలువాడికి
 బుర్ర తిగిందనుకున్నాడు. అన్నుని ఓ కుర్చీలో కూలబడి
 రెండు ముక్కులు నాలుగు కళ్ళున్న ఒక సర్వరుకి ప్లేటిడ్డి ప్లేటు
 సాంబారూ సింగిల్ వడ్డె ఆర్డరిచ్చాడు. వాడితో నాలుగిడ్డి
 రెండు వడ్డె రెండు సాంబార్లు ఎందుకు తెచ్చావని పోట్లా
 డాడు. పక్క కుర్చీలో ఆసామీ కల్పించుకుని అవి ప్లేటిడ్డి
 సింగిల్ వడ్డె సాంబారేనని నచ్చజెప్పాక పూసుకున్నాడు. టిఫి
 నయాక ఇలా గాలుగుకళ్ళు రెండు ముక్కులు అరచేతికి పది
 వేళ్ళున్న వాళ్ళని సర్వరుగా ఎందుకు పెట్టుకున్నావని ప్రావ్ర
 యిటరుతో దెబ్బలాడాలనుకున్నాడు. లోకం యింత అవక

తవకగా వున్నప్పుడు ఎన్నిటికని మనం కలగజేసుకుని మనం దెబ్బలాడగలం - కంఠశోష అని మళ్ళీ వ్రాసుకున్నాడు. ఇంటి దగ్గరలేని ఆకలి బజారులోకి రాగానే పడగ విప్పింది. పక్కవాడు బజ్జీలు తింటూంటే - పొరుగువాణ్ణి చూసి నేర్చుకోవాలనుకుని తనూ బజ్జీలకి ఆర్డర్చాడు. రంగనాథం లాఫిసు ఎడమ కంట్లోంచి తన పేట్లోకి చూస్తే నాలుగు బజ్జీలున్నాయి కుడికంటితో గమనిస్తే పక్కవాడి పేట్లో ఎనిమిది బజ్జీలున్నాయి. రంగనాథం అనుమానించాడు. పాత జోకు గుర్తు చేసుకుని "మీరు హోటలు ప్రొఫ్రయిటరా" అన్నాడు. "కాదు నేత్రవైద్యుణ్ణి" అన్నాడతను. "ఎనిమిది బజ్జీలుంటే మీరు హోటలు ప్రొఫ్రయిటరేమో అనుకున్నా" నన్నాడు రంగనాథం. అతను తన విజిటింగు కార్డిచ్చి సాయంత్రం ఓమాటు మా ఆస్పత్రికి రండి. ఉచితం పరీక్ష" అన్నాడు. "చాలా ధాంకండి" అని బజ్జీలు తింటున్న పచ్చడిచేతితో అతనికిపేక్ హాండిచ్చి - ఆ తర్వాత తన రుమాలు తీసిచ్చాడు చేతులు తుడుచుకోండని.

ఆ కుర్చీలోకి ఒక సైజు మనిషి ఖద్దరులో వచ్చాడు. చిత్రం - ఆ ఆసామీ రెండు కండువాలు ఒకే భూజంమీద వేసుకోడం చూసి రంగనాథానికి నవ్వుచ్చి - నవ్వుడం బాగోదని ఆవుకుని - ఆయన చ కలో రెండు ప్రతికలున్నట్లు చూసి - ఈయన ఒకే ప్రతిక రెండు కాపీలెందుకు కొన్నట్లు అని ఆలోచించి - ఇతగాడికన్నీ డబల్ సర్వీసుకామోసులే అని వ్రాయుకో

లేక - "రెండు ప్రతికలున్నాయి ఓటిస్తారా?" అని అడిగాడు. అసలా ఖద్దరు మనిషికి నవ్వబోయి నవ్వాపుకున్న ఈ వ్యక్తిని చూస్తేనే చిరాగ్గా వుంది ఇస్తాను, ఇవ్వను అనుకుండా "పచ్చడి చేతితో ప్రతిక చదవకూడదండీ" అని హెచ్చరించాడు. రంగనాథం అదేమీ పట్టించుకోకుండా "మీరు కొత్తకాం గ్రెస్సా" అన్నాడు. కొత్త కాంగ్రెసులో చేరినవాడు రెండు కండువాలు రెండు టోపీలు పెట్టుకుంటాడని అతనికి ధ్వనించేలా ఖద్దరు మనిషి ప్రతిక తీసియిచ్చి న్యూసెర్స్ వదిలించుకున్నట్టు బోయిని పిల్చి తిండి కార్యక్రమం గురించి ఆర్డరివ్వసాగాడు. రంగనాథం కాఫీ తాగుతూ, ప్రతిక ముఖానికి అడ్డం పెట్టుకుని హోటల్లో పైన సీలింగుని పరీక్షించి - తల క్రిందకు దించి గోడకు తగిల్చిన పటాల కేసి శ్రద్ధగా పరీక్షగా చూడ్డం ప్రారంభించాడు. అక్కడేం కనిపించిందో అతను ఆపుకోలేక వుసుక్కున నవ్వేశాడు. ఖద్దరు ఆసామీ కొంచం కంగారుపడి "ఏమండీ ఏవిటి?" అని కళ్ళతో ప్రశ్నించాడు.

రంగనాథం "చెప్పకూడదు తెండి. బాగుండదు. హోటల్లోకి అమ్మాయిలొస్తున్నారు కూడాను" అని కాలేజీ అమ్మాయిలు బిబిలా రావడం చూసి - ఆపుకోలేక మళ్ళీ నవ్వాడు. అమ్మాయిలంతా ఒక్కసారి ఫ్రీజయి చిరాగ్గా అతనికేసి చూశారు. ఏళ్ళొచ్చి కూడా బుద్ధితేనివాళ్ళను చూసినట్టు -

రంగనాథం కాఫీలాగి బిల్లు చెల్లిస్తూ - మళ్ళీ వుసుక్కున

నవ్వాడు. అట్టే చిరాకు పడకుండా “ఎందుకలా నవ్వుతారు” అన్నాడు రెండురూపాయలనోటును లోపలకు తోసి రూపాయ నోటు ముందు పెడుతూ.

“అదేవిటి బలేవారే. రెండు రూపాయ లెండు కిస్తారూ?” అని రంగనాథం అనేసి. యిచ్చింది తీసుకుని “ఈ హోటల్లో టిఫిన్ చేశాక మనం రెండు రూపాయల నోటిస్తే తిరిగి మనకు రెండు రూపాయల నోట్లు యిచ్చేస్తారు - బానేవుంది” అను కున్నాడు. ఖద్దరువాలా బయటికొచ్చి “ఇందాక నన్ను చూసేసా మీరు నవ్వింది” అని గంభీరంగా అడిగాడు. రంగ నాథం అతని అజ్ఞానానికి నొచ్చుకుంటూ - “మీకేసి కావండి గోడనున్న పార్వతీ అమ్మవారి బొమ్మ కేసి చూసి”

“చాలాండీ. ఆ బొమ్మని నేనీ హోటలుకొచ్చినప్ప ట్నుంచి గోడమీద చూస్తున్నాను. అందులో నవ్వుడానికేం వుంది?”

“మీకేం కనపడలా? అసలీలాటి తెలివితక్కువ ఆర్టి స్టుల్ని ఎందుకు ప్రోత్సహిస్తారో?” అన్నాడు విచారంగా రంగనాథం.

“అది జర్మన్ ప్రింటుండీ బాబూ. రవివర్మది. తెలివి తక్కువ ఆర్టిస్టులకేవిటి?”

“వ వర్మో - అందులో అమ్మవారికి రెండు సున్నాలుం
డాలి. మూడేశాడు. చచ్చే నవ్వొచ్చింది నాకు”

ఆ ఖద్దరు ఆసామీ “పదండి లోపలికెళ్ళి చూద్దాం”
అన్న రంగనాథం “మీరెళ్ళి చూసిరండి. నాకు ఓసికలేదు
నవ్వడానికి” అని బజారులో పడ్డాడు. అన్నాడేగాని నవ్వకుండా
వుండలేకపోయాడు. ఒక కుర్రాడు అర్జిపండు ఒలిచి తింటు
న్నాడు. తిండం పూర్తయ్యాక తొక్కలు విసిరేశాడు. చిత్రం
ఒక పండుకి రెండు అరటిపళ్ళు తొక్కలుంటాయా - ఒక
మూషి రెండు కోట్లు తొడుక్కున్నట్లు - రంగనాథానికి ఆ అర్జి
పండు తొక్కతీసి రోడ్డుమీద పోయే నలుగుర్ని కేకేసి - ఈ
గమ్మత్తుని వివరించి చెప్పాలనుంది. ఏమో - ఇంటికెళ్ళాక
సుందరిని దగ్గర కూర్చోబెట్టుకుని చెప్పాలి అమ్మవారికి మూడు
సున్నాలు, అరటిపండుకి రెండు తొక్కలూ వున్న సంగతి -
కాని ఛీ ఛీ అని మొహం పెట్టేస్తుంది. తెలివైన వాళ్ళనర్థం
చేసుకోడానికి తెలివైన వాళ్ళే వుండాలి - పెళ్ళాలు పనికిరారు.

రంగనాథం బజారులో నడుస్తున్నాడు, నడుస్తున్నాడే
కాని అతని మనసు అతని దగ్గర వుండకుండా కోతిలా గంతు
లేస్తోంది.

దారి మధ్యలో ట్రాఫిక్ కానిస్టేబుల్ రెండు టోపీలు
పెట్టుకుని నోట్ల రెండు విజిల్లు పెట్టుకుని వూత్తున్నాడు. ఫిరక

టోపీ ఒక విజలు ట్రాఫిక్ కానిస్టేబులుకి చాలవా అనుకున్నాడు
 రంగనాథం ఎవరూ అడగ రేవిటనుకుని తను వెళ్ళి మెల్లగా
 అడిగాడు. విసిపించుగోకుండా పోలీసర చేత్తో కసిరేశాడు.
 రంగనాథం చేసేది లేక ఇంకా స్త ముందుకు వెళ్ళి లాంతరు
 స్తంభం అడ్డురాగా తలెత్తించాశాడు. రామాంజనేయయుద్ధం
 పోస్తారు కనపడింది. రంగనాయకమ్మ విషవృక్షం చదివాక
 ఆవిడమీద గౌరవం పెరగలేదుకాని రామాయణం మీద
 గౌరవం తగ్గింది. ఎంత తగ్గినా ఈ వాల్ పోస్తారువాడు ఆంజ
 నేయస్వామికి రెండు తోకలూ, రావణుడికి పన్నెండు తల
 కాయలూ వేసాడా? రంగనాథం మళ్ళీ మళ్ళీ లెక్కపెట్టాడు.
 ఎన్నిసార్లు లెక్కపెట్టినా రెండు తోకలూ— పన్నెండు తల
 కాయలూ వస్తున్నాయి. డై రెక్ట్ రేవన్నా మార్చాడేమోనని
 కొంతసేపు అనుమానించాడు.

రంగనాథానికి చాలాకోపం వచ్చేస్తోంది. ఎవడి
 బుర్రన్నా బద్దలు కొట్టెయ్యాలనిపిస్తోంది. తోకంలో యింత
 అజ్ఞానం ఇంత అసందర్భం వుండేవిటనిపిస్తోంది. సరేవుందయ్యా
 దీన్నెవడూ ప్రశ్నించడేవిటి?

తెల్లారి లేచాక— అమ్మవారికి మూడు సున్నా తేవిటి?
 పోలీసుకి రెండు టోపీతెండుకు? ఆంజనేయస్వామికి రెండు
 తోకలూ రావణాసురునికి పన్నెండు తలకాయతేవిటి? ఏదో
 ఒకటి చేసేయ్యాత్తే సయ్యాలనిపించింది రంగనాథానికి. అతను

రోడ్డుమీద పోయేవారిని పిల్చి— “ఇదిగో మాస్టారు—రావణా
నురడికెన్ని తలలు! హనుమంతుడికి ఎన్ని తోకలు!” అని అడిగి
వాళ్ళు తెల్లబోతే వాల్ పోస్తారు కేసి చూపించి లెక్క పెట్టండే
కదలాద్దన్నాడు. వాళ్ళు పది తలలంటే మళ్ళీ లెక్క పెట్ట
మన్నాడు అక్కడో పెద్ద గుంపు పోగయింది — మధ్యలో
చెమటలు కక్కుకుంటూ రంగనాథం.

ఇంతలో “హలో మిత్రమా” అంటూ విశ్వం ఆ గుంపు
లోకి జొరబడ్డాడు. విశ్వం రంగనాథం చాలామంచి గొప్ప
స్నేహితులు. విశ్వానికి రంగనాథాన్ని చూస్తే ముందు ఆశ్చ
ర్యము తర్వాత భయం వేసింది. మనిషి పూనకం వచ్చిన
వాడిలా వున్నాడు. అందర్నీ అడిగినట్లుగానే విశ్వాన్నీ అవే
ప్రశ్నలడిగాడు. విశ్వం జవాబివ్వకుండా మనిషి వాలకం పరీ
క్షించి “ఏం వాసనేంటేదే. అలా ఎందుకు మాట్లాడుతున్నాడు?”
అని తన్ను తాను ప్రశ్నించుకుని లెక్క పుచ్చుకుని ఆ గుంపు
లోంచి బయటకు లాక్కొచ్చాడు. “కాని, ఎందుకో మిజర
బుల్గా వుండోయ్ లోపల” అన్నాడు రంగనాథం “నాకు అప్పు
డప్పుడు అలాటి ఫీలింగొస్తూ వుంటుంది గురూ” అన్నాడు విశ్వం.
ఇద్దరు రిక్షా ఎక్కారు. “మినీబార్ కి పోనియ్” అన్నాడు
విశ్వం. “శ్రావణ మాసమోయి. శ్రావణ శుక్రవారం. మా
ఆండ అవీయివీ బోట్లు చెప్పిందోయ్ తెమ్మని” అంటూ నసి
గాడు రంగనాథం.

“ఏవిటి శ్రావణ శుక్రవారం లేడిస్ కేగాని మనకు లేదా? వుండకూడదా?” అన్నాడు విశ్వం.

“మనంకూడా సెలిబ్రేట్ చేద్దావంటావా?” అన్నాడు రంగనాథం.

“అదేగదా తాత్పర్యం”

ఇద్దరూ మినీబార్ దగ్గర దిగారు బార్ వాడు డోర్ తెరిచాడు. పైకెళ్ళారు. అలా పైకి వచ్చిన వాళ్ళు కొందరు అక్కడ అక్కడ నక్షత్ర మండలంలో సత్పుష్పాల్లా కూర్చున్నారు దూరదూరంగా. గ్లాసుల గలగలలు సోడాల బుసబుసలు ప్రారంభమయ్యాయి. వెనకనుంచి అనవసరపు సంగీతం గోలగా వినిపిస్తోంది. రంగనాథం యధాప్రకారం మాట్లాడాలని ప్రయత్నిస్తున్నాడు. విశ్వం అతన్ని మాట్లాడనివ్వడం లేదు.

“మాట్లాడకపోతే మందెక్కువ లోపలికెళ్ళుతుందోయ్” అన్నాడు రంగనాథం. “తప్పదుగదా - వెళ్ళుతుంది మరి” అన్నాడు విశ్వం కుప్తసరిగా. కొంతసేపయ్యాక రంగనాథం—

“ఈ పేపరువాడు ప్రధానికి పొట్టలో చుక్క పెట్టాడు కదా గాంధీకూడా పొట్టలో చుక్క వుంటుందా?” అని అడిగాడు రంగనాథం.

“ఇదిగో ఈ పకోడీలు తిను” అని కొన్ని పకోడీలు చేతిలో పెట్టాడు విశ్వం.

మరికొంత సేపయాక—

“మన కంప్లీలో ఆర్టంతా తగలడిందోయ్, విశ్వం. పార్వతీదేవికి మూడు సున్నా తేలిటోయ్ ఆశ్చర్యం!”

“అనంతేతే - వాళ్ళు తల్చుకుంటే - మగదేవుళ్ళ కూడా సున్నాలు పెట్టేస్తారు.”

రంగనాథం విశ్వం లోకంగురించి, అందలోని హెచ్చుతగ్గులు అనకావకలు అజ్ఞానం గురించి. చాలాసేపు వితర్కించి విచారించి చెరో ఆరుగ్లాసులు ఖాళీ చేశారు. చెరో పదిహేను సిగరెట్లు వూదేశారు.

“గురూ మనం తూలకూడదు.”

“ఛ ఛ”

“రిక్నాలో బాగ్ర త్తగా వెళ్ళగలూ”

“హ్లా. డోంట్ వర్రీ”

ఇద్దరూ చెరో రిక్నా ఎక్కారు.

రంగనాథం సిగరెట్లు వెలిగించి రిక్నావాలాతో హనుక ప్రారంభించాడు.

“హారే బ్రదర్ - వానుమఁతుడికి ఎన్ని తోకల్రా?”
వాడు మాట్లాడకుండా రిక్ష్వా తొక్కుతున్నాడు.

“చెప్పరా రాస్కెల్ - ఛబితే రూపాయిస్తాను. వాను
మఁతుడికి ఎన్ని తోకల్రా?”

“ఎన్నంటాయండి? ఒక పేనండి.”

“పో తీసుకోఫో రూపాయి”

“మనిళ్ళు ణీకు తెల్సరా”

“తెల్పండి. ఆర్మీ మిమ్మల్ని మన వేగదండి మోసుకెళ్ళేది
రోజూ_”

“ఆల్ రైట్ - రావణాసురుడికి హేన్ని తలలు?”

“పది బాబూ_”

“తీసుకో ఫో మరో రూపాయ్.”

“దిగండి. బాబూ - జాగ ర్తగా వెళ్ళండి”

“ఇదగోరా రెండూపాయల నోటు”

“బాబూ ఇది రెండూపాయలు కాదండి.”

“ణీకు దగా చేస్తావుత్రా - అది రెండూపాయ్ పటి
గెళ్ళు”

“ఇది కొత్త ఇకవై రూపాయల నోటుండి బాబూ_
తీసుకోండి ”

“పాద్మరా - రెండూపాయ్ ఇరవై రూపాయ్ ఎలా గవుతుంది? అది రెండూపాయ్ తీసుకో - నాకు మును బాగో లేదు.”

రిక్తావాడు వెళ్ళిపోయాడు. రంగనాథం టకటక మెట్లెక్కి మీదకెళ్ళి తలుపుమీద టకటక కొట్టాడు. సుందరి నిర్ఘాంతపోయి తలుపుతీసి - మళ్ళీ నిర్ఘాంతపోయి,

“పాద్మననగా వెళ్ళారు - ఇప్పుడా రావటం? అక్కడే వుండకపోయా రా?”

“శ - శ - ఇవ్వాలి శావణ శుక్రవారమ్ - నేనూ విశ్వం మావణ శుక్రవారం పేసుకున్నామ్ - మగాళ్ళు కూడా పేవణ శుక్రవారం పేసుకుంటే మీకంతా మంచి అవుద్దిట.”

“సరి - లోపలికి రండి చెప్పలేవి? కళ్ళజోడు ఏది?”

“ఏమోనే - మాయాబజారులో ఎక్కడోది తేమానో....”

కాగితం

